

אני והקבוצה

לשון הרע

אני רואה אני מגיב

מטרת הפעילות:

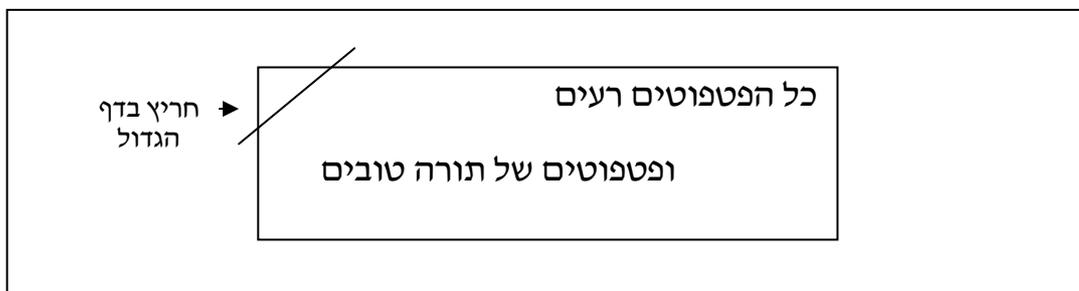
1. לגרום לחניכים להתייחס לנושא באמצעות קטעי ספרות, שירה ופתגמים.
2. ליצור דינמיקה של התייחסות לתוכן הכתוב ותגובת חברים, קבלת ביקורת ומתן שבחים על ביקורת של אחרים.

אביזרי עזר:

1. כרטיסיות עם קטעי ספרות, הגות ופתגמים.
2. דפים בגודל פוליו לפחות כמספר הכרטיסים.
3. טושים או כלי כתיבה אחרים כמספר החניכים.

הכנות לפעילות:

כדי לאפשר שימוש חוזר בכרטיסיות יש לחרוץ חריץ אלכסוני בדפים ולהכניס בתוכו את הכרטיסים לפי הדוגמא הבאה:

מהלך הפעילות:

1. מניחים את הדפים על שולחן גדול במרכז החדר (אם הקבוצה גדולה כדאי להכין שתי פינות כאלה)
2. כל אחד מהחניכים עובר בין הדפים ע"פ סיבוב השעון, נעצר, מתרשם מהקטע או מהצילום, רושם את התרשמותו ועובר לדף אחר. (אפשרות אחרת – כולם יושבים במעגל והדפים עוברים בסבב לכל אחד ואחד אם הקבוצה איננה גדולה מדי!)
3. אחרי שכולם התייחסו לדפים, בוחרים מספר דפים ומשוחחים עליהם.
4. לסיום ניתן לתלות את הדפים על הקיר להתרשמות נוספת.

לשון טובה ולשון רעה

(לפי ויקרא רבה, פרשה ל"ג, א')

רבי שמעון בן גמליאל היה אחד הנשיאים בישראל. מבני בניו של הלל הזקן היה, וכמו סבו הלל היה גם הוא חכם גדול בתורת ה'. אנשים רבים למדו תורה אצלו וגם טבי עבדו (עוזרו, משרתו) שתמיד היה בקרבתו כדי לשרתו, למד ממנו דברי חכמה.

פעם קרא רבי שמעון לטבי ואמר לו:

"לך נא לשוק וקנה לי איזה מאכל טוב"

הלך טבי, קנה אצל הקצב לשון של פרה והביאה לרבי שמעון.

"הנה" אמר "הבאתי מאכל טוב"

"יפה" – אמר רבי שמעון – "עכשיו, לך נא עוד פעם וקנה לי מאכל גרוע"

התפלא טבי מאוד, אבל שתק וחזר לשוק כמצוות רבו.

בדרך חשב: 'מדוע ציווה עלי רבי שמעון לקנות לו מאכל רע? לשם מה נחוץ לו דבר גרוע כזה?

בודאי רוצה הוא ע"י זה ללמד אותי ואת תלמידיו איזה דבר חשוב, אבל מהו הדבר הזה?'

חשב טבי וחשב ופתאום הבין! כאשר הגיע לשוק נכנס שוב לאטליו (לחנות הבשר). ומה קנה

שם? עוד לשון חזר טבי אל אדונו ומסר לו גם את הלשון השניה שקנה.

שאל אותו רבי שמעון: "אמור לי טבי, מדוע עשית זאת? כאשר ביקשתי ממך לקנות מאכל רע

שוב קנית לשון? האם הלשון גם טובה וגם רעה היא?"

"באמת כך הדבר!" ענה טבי – "כאשר הלשון טובה אין דבר טוב ממנה וכאשר היא רעה אין

דבר רע ממנה. אם מדברים בלשון דברי תורה ותפילות ומילים טובות ויפות לבני אדם, הרי

הלשון טובה מאוד. ואם מדברים קללות ומילים קשות ומעליבות, שבני אדם מצטערים

עליהן. הרי הלשון רעה מאוד!!!"

<p>נפתלי הרץ ויזל כתב ספר בשם "גן נעול" בו הוא מבאר שהמובן האמיתי של המושג חכמה, בכל כתבי הקודש, הוא צדקות וישרות מוסרית.</p>	<p>פתגם אחד אומר שבמקום שיש שמירת הלשון יש גם שמירת הלב : "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם"</p>	<p>יפה שתיקה לחכמים, קל וחומר לטיפשים.</p>
<p>אין שום היתר בעולם לדבר לשון הרע. לשון הרע הוא ריקבון בכוח הנוסף והייחודי של האדם המבדילו משאר בעלי החיים - כוח הדיבור.</p>	<p>רק על מי שאינו עושה כלום, אין ביקורת. מי שעושה מביא בהכרח על עצמו ביקורת.</p>	<p>מוות וחיים ביד הלשון.</p>
<p>כשרוצים להעביר ביקורת, הערות בסגנון פוגע אינן מוסיפות כל-כך בריאות. יש לעקור מן השורש הערות שנאמרות לא מתוך יחס של עין טובה.</p>	<p>כל הפטפוטים רעים ופטפוטים של תורה טובים.</p>	<p>רבי עקיבא אומר : "סייג לחוכמה - שתיקה"</p>
<p>פתגם ברוסית : "סע יותר לאט, תגיע יותר מהר" לעיתים הזריזות מביאה לאסון.</p>	<p>"שומר פיו ולשונו - שומר צרות מנפשו"</p>	<p>מסופר על גדול אחד שעשה טובה למישהו ואמר לו : "מסתבר שכתוצאה מזה תצטרך לגמול לי רעה, לכן אבקש ממך שתגמול לי רעה קצת ברחמנות"</p>

<p>קודם כל יש להזהר מלשון הרע, החפץ חיים מצא חובה לעצמו לחבר מין שולחן ערוך להלכות לשון הרע. זוהי עברה מאוד חמורה והיא מבין שלוש העברות החמורות ביותר. כל התורה נדחית מפני פיקוח נפש "יעבור ואל יהרג" חוץ משלוש אלה בהן "יהרג ואל יעבור"</p>	<p>אם אדם גרם לנזק לחברו. הוא יכול לשלם, ואם הוא גזל "והשיב את הגזלה אשר גזל" יותר חמור הוא כשאדם גורם צער, עלבון ועגמת נפש.</p>	<p>פתגם ידוע אומר: מכה עוברת, מילה נשארת. מלה של עקיצה חודרת. בענייני נזקים אפשר להסתדר, אבל הסכנה היותר חמורה היא ביחסים הנפשיים בין אנשים.</p>
<p>אין יום כיפורים מכפר עד שירצה את חברו. לכן צריך להזדרז ולהתפייס.</p>	<p>הכרת טובה היא דבר מוסרי יסודי. אדם שחסרה לו הכרת טובה אינו יכול להיות יהודי.</p>	<p>אין שום בזיון בבקשת סליחה על ביטויים לא יפים. זה יותר נורמלי מאשר להתבייש ולהחניק את הדברים. ראוי להזדרז ולעשות זאת רגע אחד קודם .....</p>
<p>כאשר אדם חביב וטוב במעמקי הלב פנימה הדבר נראה גם כלפי חוץ.</p>	<p>יש מקום לביקורת, הערות וטענות, אבל הכל תלוי איך הן נאמרות, מתוך עין טובה, מתוך הסתכלות טובה.</p>	<p>עניינו של כוח הדיבור הוא לגלות כלפי חוץ את התוכן של המחשבה והרגש.</p>
	<p>כשיהודי מתעורר בבוקר הוא מתחיל באמירת "מודה אני" אם הוא חולה וחסרה לו הכרת טובה, איך יוכל להתחיל את יומו?!</p>	<p>אם נשאר משהו נגד מישהו. יותר טוב שיבוא לידי ביטוי. אסור שיהיה זכר לשום מחיצה. כולנו צריכים להיות מאוחדים ביחסי כבוד בכל מלוא הנפש.</p>

נצר את לשונו	לשון אש	דבקה לשונו לחכו
לשון נופל על לשון	לשון המאזנים	לשון קודש
לשון יבשה	לשון זרה	האריך בלשונו
בלע את לשונו	לשון נקיה	ככתבו וכלשונו
	לשון שאינה מובנת	לשון סתומה

נאלם דום ולא הצליח לדבר	מילים שהצליל שלהן דומה.	שלהבת מאורכת
שימוש במילים מנומסות.	דיבר הרבה, הרבה, הרבה, הרבה, הרבה....	דברי חנופה
מסר בדיוק את מה שנכתב.	רצועת אדמה הנכנסת לתוך היס.	כינוי לשפה העברית
	שפה שאינה שפת אם. שתק!	מחוג המראה את המשקל. בהשאלה - הדבר המכריע בעניין.